

Raganų runos –

praeičiai, dabarčiai ir ateičiai numatyti



Žmonės neretai nori praskleisti paslapties šydą ir gauti atsakymus į rūpimus klausimus arba sužinoti, kas jų laukia ateityje. Filosofijos daktarė, gamtos ir simbolių magė, raganė Jelena Simonova kviečia susipažinti su raganų runomis. Galbūt jos padės atsakyti į rūpimus klausimus?

Kas yra ragana ir kuo skiriasi nuo eilinio žmogaus?

Pastaruju metu pradėta labai domėtis raganavimu ir magijos paslaptimis. Paprastai šios žmogaus protui sunkiai suvokiamos sritys vertinamos nevienareikšmiškai. Vaikystėje skaitydami pasakas įpratome įsivaizduoti raganą kaip seną moterį, kuri turi itin nepatrauklius veido bruožus, yra suveltai žilais plaukais bei siekia savo antgamtinėmis galiomis pakenkti aplinkiniams. Iš tiesų tikroji žodžio „ragana“ reikšmė įvairiose kalbose ne visais atvejais turi sąsają su tamsiomis jėgomis arba piktais kėslais. Pirmiausia lietuvių kalboje žodžio „ragana“ kilmė siejama su veiksmažodžiu „regėti“. Ragana yra regėtoja – moteris, kuri gali matyti daugiau negu kiti. Kitais atvejais ragana įsivaizduojama kaip raguota, velniui gimininga būtybė. Raganos ryšys su velniu pradėtas akcentuoti įsigalėjus krikščionybėi. Rusų kalbos žodis „ведьма“ kildinamas iš veiksmažodžio „ведать“, kuris reiškia „žinoti“. Neretai ragana čia suvokiama kaip žinanti motina (rus. ведающая мать). Anglų kalbos žodis „witch“ paprastai siejamas su žodžiais „wise“ (liet. „išmintingas, žinantis“) bei „wit“ (liet. „sąmojingas žmogus“). Tam tikrais atvejais „ragana“, „magė“ arba „burtninkė“ dėl turimų antgamtinių ir specifinių galių, žinių bei maginės veiklos panašumų laikomos sinoniminėmis sąvokomis. Manoma, kad šios būtybės išmano būties paslaptis, magiją ir jos poveikį aplinkai, pasižymi racionaliai nepaaiškinamu ryšiu su gamtos reiškiniais, ugnimi, žeme, oru, vėju, vandeniu, perkūnija, augalais bei gyvūnais. Aktyvus jų dalyvavimas slėpiningame burtų, magijos pasaulyje bei turimos antgamtinės jėgos visais laikais ne tik kėlė žmonių susidomėjimą, bet ir juos gąsdino. Todėl požiūris į raganas, magiją praktikuojančias moteris ir vyrus – prieštaringas, o raganų medžioklė, kuri pasiekė savo apogėjų 1487 m. pasirodžius „Raganų kūjui“, prasidėjo kur kas anksčiau. Visgi buvo ir tokių bendruomenių, kuriose raganos bei magijos atstovės gerbtos, į jas kreiptasi pagalbos bei prašyta patarimų susirgus, ištikus nelaimėi ar bandant spręsti sudėtingas gyvenimiškas situacijas.

Kokios runos ir kokie tikslai naudojami per maginius raganų ritualus?

Iš tikrųjų raganos per maginius ritualus gali pasitelkti įvairius simbolius ir runų rinkinius. Visgi specifinis runų rinkinys, kuris dabar vadinamas raganų runomis, iš esmės skiriasi nuo skandinavų ir

germanų kilmės Didžiojo Futharko, Armanen ar slavų runų rinkinio, keliančio abejonių dėl autentiškumo. Raganų runų istorijoje vis dar liko daug spragų, todėl iki šiol sunku vienareikšmiškai teigti, ar iš tiesų egzistuoja stabili raganų runų sistema su fiksuotu jų skaičiumi, kuri tradiciškai būtų naudojama per maginius ar pranašystės ritualus. Taip yra dėl to, kad kiekviena ragana arba magė gali disponuoti vienokiomis ar kitokiomis priemonėmis, laisvai jas pasirinkdama, priklausomai nuo asmeninių prioritetų ar mokyklos, kuriai priklauso. Taip pat raganavimui bei magijai skirtos priemonės, simboliai, užkalbėjimai ir maginių ritualų subtilybės gali būti perduodamos iš kartos į kartą. Šiais laikais raganų runų rinkinį įprasta laikyti orakulu – ateities numatymo priemone, kurios simbolinis turinys artimas Vikka pasaulėžiūrai. Tenka pripažinti, kad šiuolaikiniame pasaulyje įvairiose Vikka mokyklose simbolių pasirinkimas orientuotas į universalius simbolinius turinius, pavyzdžiui, naudojama Saulės, Mėnulio, žvaigždės ir kt. simbolika. Šie simboliai ir tie, kurie atspindi gamtos stichijas, jėgas, atskleidžia Visatos ritmus bei dėsningumus, su kuriais raganos susijusios savo prigimtimi. Todėl šios sąsajos vis aktualizuojamos atliekant ritualus. Beje, formuojant asmeninį raganų runų rinkinį gana dažnai į sistemą įtraukiamos Didžiojo Futharko runos bei senoviniai simboliai, pavyzdžiui, pentagrama (penkia-

kampė žvaigždė) ar anchas (ąsotasis kryžius). Mūsų dienomis itin populiaru Susan Sheppard aprašyta runų sistema, kurią sudaro 13 runų. Manoma, kad aštuonios runos perteikia aštuonių Vikka tradicijai būdingų sezoninių švenčių skaičių ir jų sakralinę reikšmę. Likusios penkios siejamos su senovinio simbolio – pentagramos – kampais, simbolizuojančiais keturias gamtos stichijas (Ugnį, Orą, Vandenį, Žemę) ir savąjį „aš“ arba sielą. Raganų runų simboliai piešami ant mineralų, išdeginami medienos paviršiuje. Pagal joms būdingus simbolius gaminami amuletai ir talismanai.

Kokios pagrindinės raganų runų reikšmės?

Pagrindinės raganų runos: moteriška, vyriška, derliaus, kryžkelės, žvaigždės, bangų, dalgio, akies, Saulės, Mėnulio, skrydžio, žiedų ir romantiškoji. Kiekviena jų vaizduojama tam tikru simboliu. Pavyzdžiui, dalgio runa vaizduojama pjautuvo forma ir gana dažnai turi nei-

kritimas su spinduliais. Tradiciškai vaizduojama jaunatis ir sniegė. Šios runos atitinka Didžiuosius Arkanus: Saulė reiškia laimę, šviesų gyvenimo laikotarpį, Mėnulis – moteriškumą, paslaptis, antgamtinės galios, iliuzijas arba melą, žvaigždė – svajonių išsipildymą, pasveikimą ir pan. Moteriška runa tradiciškai vaizduojama kaip dvišakis rąstas, kuris neretai per Vikka tradicijos atstovų bei raganų ritualus naudojamas kaip vienas esminių altoriaus elementų. Dvi šakos simbolizuoja Deivę ir Raguotąjį Dievą, kurie kviečiami į ritualinį erdvėlaikį, todėl priklausomai nuo sezoninės šventės, dvišakis rąstas puošiamas gėlių girliandomis bei žiedais, vaisiais ir pan. Ši runa simbolizuoja moterį bei visas moteriškojo prado apraiškas – pasyvumą, švelnumą, vaisingumą, grožį, antgamtinių galių potencialą. Vyriška runa vaizduojama kaip vertikali strėlė ir tiek vaizdavimo būdu, tiek savo reikšminiu turiniu atitinka Didžiojo Futharko runą Teiwaz bei vyriškus bruožus – aktyvumą, jėgą ir pergalės troškimą. Derliaus runa vaizduojama kaip augalas su vaisiais, kuris gali simbolizuoti bet kokį derlių ir apskritai rezultatųumą. Kryžkelės runa vaizduojama kaip keturios strėlės, simbolizuojančios keturias pasaulio kryptis. Ji neretai turi neigiamą reikšmę, nes atspindi žmogui priešiškių jėgų poveikį tuo laikotarpiu, apie kurį domimasi, taip pat opoziciją bei antagonistinius žmonių ir įvairių reiškinų santykius. Neretai magijoje kryžkelės pasitelkiamos siekiant iš esmės pakeisti gyvenimą ir vienu ar kitu įvykių eigą, o dauguma tokio pobūdžio ritualų atliekami vidurnaktį. Taip pat kryžkelė siejama ir su asmens tolesnės krypties pasirinkimu. Skrydžio runa vaizduojama kaip spiralė. Ji reiškia ne tik skrydžius tiesiogine šio žodžio prasme, bet ir astralinės kelionės, meditaciją ar įvairias psichinio būvio transformacijas bei sąmonės išplėtimo galimybes. Žiedų runa vaizduojama kaip trys sukibę žiedai, todėl jos reikšmė yra kur kas platesnė negu santuoka ar kontrakto pasirašymas. Ji susijusi su įsipareigojimais, laisvės bei kitokio pobūdžio apribojimais. Romantiška runa – trys sujungti iš centro augantys lapai. Ji žada ne tik romantiškus išgyvenimus bei nerūpestingą gyvenimo laikotarpį, bet ir, priklausomai nuo konteksto ar greta esančių runų, gali atskleisti ryšio arba sąveikos dimensiją, emocinių reakcijų sąryšius, nenugalimą magnetizmą, didžiulę fizinę bei dvasinę dviejų žmonių trauką.

Kuo būrimas runomis skiriasi nuo būrimo naudojant kitas priemones, pavyzdžiui, kortų malkas?

Iš tiesų raganų runos – viena iš daugelio praeičiai, dabarčiai ir ateičiai numatyti bei per magines praktikas naudojamų simbolių sistemų. Pati savaime ši sistema nėra kuo nors pranašesnė arba priešingai, prastesnė už kitas. Neretai teigiama, kad runos – netinkamas įrankis kasdieniams, praktiniams ar buitiniams klausimams nagrinėti. Visgi drįstu teigti, kad gebėjimas išskirti tinkamą atskiros runos ar runų kombinacijos reikšmę gerokai išplečia galimų klausimų spektrą ir leidžia jas itin efektyviai pritaikyti praktiškai. Juk tam tikrą informaciją atskleidžia ne tik runos, kortos, delnų linijos ar kavos tirščiai, bet ir žmogaus balsas, stiklu riedantys lietaus lašai, debesy, kriauklių raštai, atsitiktinai iššifruotas žodis ar perskaityta frazė vienos ar kitos kasdienės situacijos kontekste. Visa tai – tarsi radijo bangos, transliuojančios reikiamą informaciją. Reikia tik ją išmokti priimti ir tinkamai perskaityti. Bet koks būrimas yra žalingas tuo atveju, kai žmogus tikisi perleisti atsakomybę už savo gyvenimą runoms arba kortoms ir atsisako asmeniškai dalyvausti bei kurti savo ateitį. Visa informacija gaunama ir ženklai bei simboliai šifruojami tam, kad galėtume kilus pavojui laiku sustoti, sąmoningai ir atsakingai pasirinkti, kuria linkme eiti ar kokį sprendimą priimti, įvertinus kiekvienos galimybės teigiamus bei neigiamus aspektus, kuriuos atskleidžia praeitį, dabartį, ateitį numatanti magija.

Aistė Sakalauskienė

